

Pomagate si lahko z učbenikom LUM 8. razred <https://eucbeniki.sio.si/lum8/index.html>. V kazalu poiščite Grafično oblikovanje – Plakat (čisto na koncu kazala).

1. PREBERITE SI TEORIJU

Grafično oblikovanje | Plakat | Plakat

119/125

GRAFIČNO OBLIKOVANJE

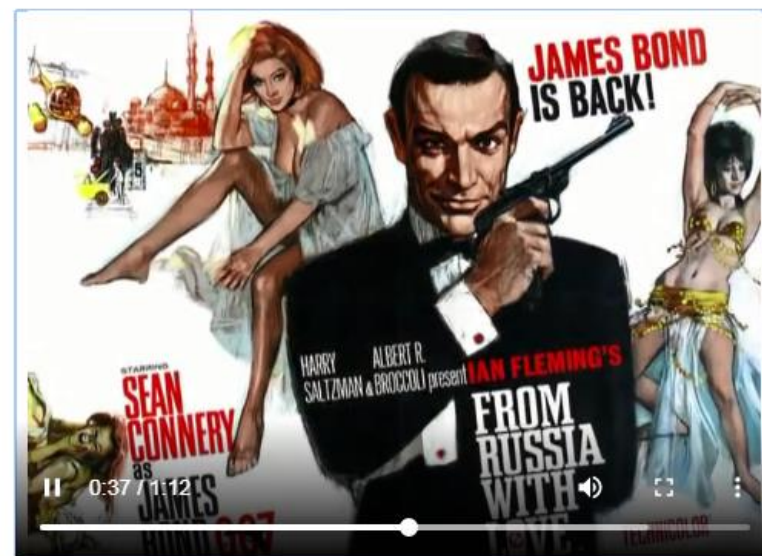
Silva Karim, Plakati

Podobe na zgornji sliki so naši vsakdanji spremljevalci, ki nam kaj sporočajo, nas vabijo, pojasnjujejo, privabljajo naše poglede ...

Plakati, naslovnice knjig in revij, oglasi na spletu in televiziji ter podobna vidna sporočila spadajo na področje, imenovano vizualna komunikacija. S podobami in besedami nam sporočajo, nas nagovarjajo in prepričujejo.

Likovno ustvarjanje vidnih sporočil spada na področje **grafičnega oblikovanja**, njihov ustvarjalec pa je **grafični oblikovalec**.

Grafično oblikovanje zajema oblikovanje plakatov, oglasov, revij, knjig, katalogov, logotipov (zaščitnih znakov), vizitk, prospektov, vabil, ovitkov, ovojnega papirja ...

Filmski plakati

Viri

Sporočila so namenjena javnosti, čim večjemu številu ljudi. To lahko dosežejo s tiskanjem velikega števila izvodov ali z objavo/ponavljanjem sporočil prek drugih komunikacijskih medijev, kot sta televizija in splet. Vizualna komunikacija lahko vključuje tudi fotografijo, film ali animacijo.

Vidno sporočilo nam z različnimi likovnimi sredstvi pojasnjuje in odgovarja na vprašanja: Kaj? Kje? Kdo? Kdaj? Zakaj? ...

PLAKAT

Izdelek grafičnega oblikovanja, plakat, je tiskan medij, ki sporoča, obvešča, oglašuje, prepričuje, izziva ... javnost.

Ponovi, kaj so tiskani mediji.

PRIKAŽI

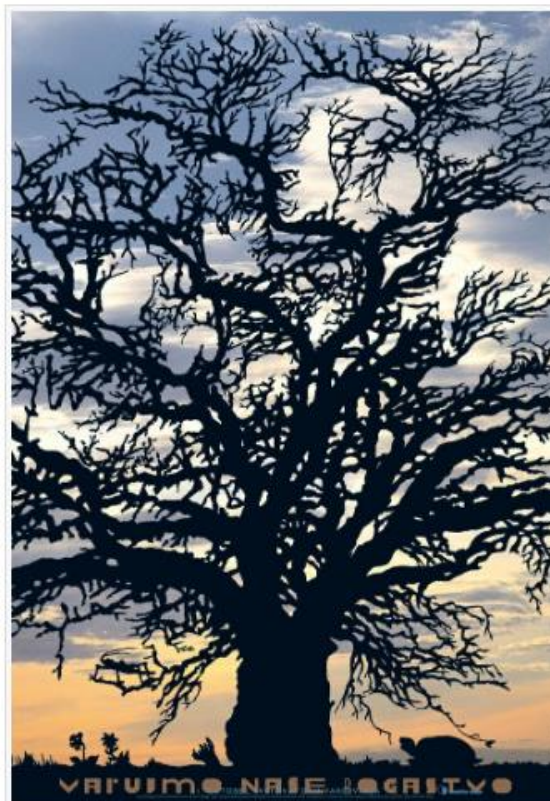

Plakati, ki usmerjajo na razstavo ilustratorja Quentina Blaka v Londonu, 2014.

Omenili smo, da je plakat vizualno sporočilo. Včasih za sporočanje uporablja le besedilo, največkrat pa je na plakatu tudi slika.

Glede na vsebino ločimo prireditvene (film, turizem, šport, razstave ...), politične, ekološke, zdravstvene, komercialne in druge plakate. Lahko so veliki (jumbo ali veleplakati) ali majhni (WC-plakati, letaki ...).

Dober plakat je jasen, pregleden in opazen. To dosegamo s skrbno izbranim besedilom oziroma sloganom, učinkovitimi barvnimi kombinacijami, slikovno podobo in premišljeno kompozicijo ter z ustreznim izborom oblike črk (tipografija). Nekateri plakati so aktualni krajši čas, drugi pa zaradi svojih posebnosti dalj časa krasijo stene domov, galerij, muzejev, lokalov ...

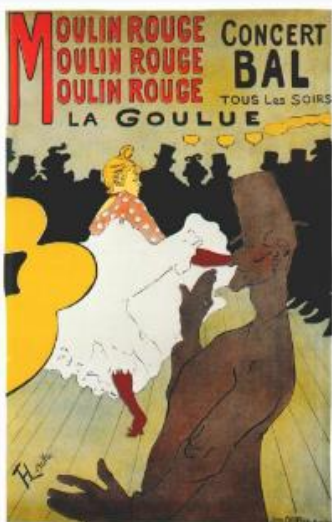
Radovan Jenko, 2002, Plakat za svetovni dan varčevanja

O sliki

Prvi plakati so povezani z nastankom tiska, sporočanje širše množice z besedilnim sporočilom pa je starejše. Industrializacija je prinesla potrebo po pridobivanju novih trgov in potrošnikov, zato je bilo oglaševanje nujno potrebno.

Pomembno obdobje za umetnost plakata je secesija, konec 19. stoletja. Ta umetnostni slog je prinesel spremembe na vseh področjih likovne umetnosti. Zanj so značilne organske oblike, stilizirani cvetlični motivi, rastlinske vitice, množica ukrivljenih in elegantnih črt.

Zaživel je plakat, ki je povezoval vsakdanje življenje in umetnost. Zakonsko odpravljene omejitve o svobodi tiska v Franciji so marsikomu omogočile velik razstavní prostor na javni površini, na ulici.

Toulouse-Lautrec, Plakat za kabaret (*La Goulue*), 1891, barvna litografija

O sliki Kaj je litografija?

Čedalje več je bilo oblikovalcev plakatov. Francoz Jules Cheret je pripomogel, da se je plakat popolnoma uveljavil. Ogromno zgodb o tedanjem življenju nam v svojih delih prikazuje Henri de Toulouse-Lautrec, mojster plakata. V tem obdobju je pomemben ustvarjalec plakatov tudi Alphonse Mucha.

Alphonse Mucha, Plakat za britansko podjetje 'Cycles Perfecta', 1902, barvna litografija

O sliki

V 20. stoletju se je plakat še močneje uveljavil. Oblikovni slogi na njih so bili navadno odmev aktualnih tokov likovne umetnosti.

Ideja, ki jo plakat sporoča in s katero prepričuje občinstvo, mora zbuditi pozornost. Tako kot premišljena podoba je pomembna tudi jasna, čitljiva pisava (tipografija). Vpletena čustva pripomorejo k večjemu učinku, barve pa so prav tako sredstvo vzbujanja razpoloženj.

POVZETEK

Danes nas plakati spremljajo skoraj na vsakem koraku, preplavljeni smo z množico sporočil in podob, z znaki in slogani. Vse to so izdelki grafičnega oblikovanja.

Plakati so različnih oblik in velikosti. Ob cestah pogosto opazimo velike plakate, imenovane **jumbo plakati**. Sam pa imaš morda v sobi kak primer posebne vrste plakata, imenovanega **poster**, ki krasi tvoj bivalni prostor.

Plakat vabi na razne prireditve, oglašuje izdelke, sporoča, prepričuje. Z različnimi izraznimi sredstvi vzbuja zanimanje, smeh, jezo, strinjanje ...

Plakat lahko sestavljajo besede, lahko pa tudi podobe, fotografije, znaki, risbe ... Tiskani so na papir z različnimi grafičnimi tehnikami (litografija, sitotisk, »ofsetni« ali digitalni tisk).

Grafični oblikovalci dobro poznajo likovna sredstva, ki bodo pritegnila določeno ciljno občinstvo. Glede na svoj namen skrbno izbirajo podobe in barvne kombinacije. Ideja na plakatu mora biti predstavljena jasno, preprosto in **razumljivo**.

Spodnji izdelek učenke je plakat o neenakosti in ne vsebuje besed. Sporočilo je avtorica predstavila z izbranimi barvnimi odtenki in podobami.

3. PRAKTIČNO DELO

Spoznali ste različne vrste plakata (filmski plakat, športni plakat, reklamni plakat...) in kaj je njegova naloga (pritegniti občinstvo in predati svoje sporočilo: kaj, kje, kdo, kdaj, zakaj).

Izdelali boste plakat, ki predstavlja vaš izdelek (lahko je to film, izid novega albuma, izum nove znamke telefonov, izum novega zdravila za koronavirus itd.)

- Plakat lahko izdelate v poljubni tehniki in velikosti. Lahko ga narišete ali naslikate, lahko uporabite telefon, tablico ali računalnik in naredite PPT ali WORD datoteko, lahko naredite kolaž ali fotografijo, ki vsebuje vse prvine dobrega plakata.

Preprostost je pri plakatu zelo pomembna, da bo tvoj plakat čim bolj zanimiv upoštevaj naslednje **kriterije samoocenjevanja**:

MERILA:	RAZLAGA:	TOČKE:
Upoštevaj velikost	Poudari tisto kar je pomembno. V primeru teksta naj bo pomembnejša informacija večja in dobro vidna.	5
Kompozicija	Pomagaj si z že znanimi kompozicijskimi načeli pri grajenju dinamičnega ali statičnega plakata, odvisno od tvojega sporočila in izdelka.	5
Premišljena izbira barv	Dober plakat hoče pritegniti pozornost nato pa hitro predati sporočilo. Uporabljaljaj omejeno število barv ali barve, ki so si med seboj dovolj podobne, da sporočilo ostaja jasno.	5
Sporočilo in izvirnost	Tvoj plakat lahko predstavi tvoj izdelek na resen, smešen, domiseln način. Uporabi domišljijo in si upaj ustvarjati drugače.	5

- Dodatna vprašanja in pojasnila ter končane izdelke v obliki fotografij, skenov ali wordovih oz. PPT datotek pošljite **do 3.4.2020** na moj email tea.curk-sorta@os-sturje.si
- **Vsaka fotografija naj bo shranjena pod imenom, priimkom in razredom učenca, npr. Miha_Novak_8a**